

**Rad ZAGREBAČKOGA LINGVISTIČKOG KRUGA
akad. god. 1998. /99.**

Voditelj kruga — dr. sc. Mirko Peti, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
Tajnica — Željka Brlobaš, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

1. 17. XI. 98. Alemko Gluhak Etimološki dio rječnika stranih riječi
2. 24. XI. 98. Mijo Lončarić Predstavljanje monografije »Hrvatski jezik« (u sklopu međunarodnoga projekta *Promjene u slavenskim jezicima 1945–1995*)
3. 1. XII. 98. Olivier Soutet (Sorbonna) Proizvoljnost jezičnoga znaka u Saussurea i Guillaumea
4. 8. XII. 98. Ernest Barić (Pečuh) Aktualna pravopisna pitanja u vezi s hrvatskim prezimenima u mađarskom i mađarskim prezimenima u hrvatskom jeziku
5. 15. XII. 98. Milan Mihaljević Minimalistički pristup jeziku
6. 12. I. 99. Lana Hudeček — Milica Mihaljević Obrada frazema u općem rječniku
7. 19. I. 99. Branka Tafra Leksičke izrabljenice u javnim medijima
8. 26. I. 99. Josip Silić Morfonologija hrvatskoga glagola
9. 2. III. 99. Mira Menac–Mihalić — Petar Šimunović Predstavljanje monografije »Zagrebački kaj«
10. 9. III. 99. Žarko Muljačić Mletački i denoveški kao jezici dviju moćnih pomorskih velesila

11.	16. 3. 99.	Helmut Nespital (Berlin)	Glagolski aspekt u
indoarijskim i dravidskim
jezicima s usporedbama u
slavenskima
12.	23. 3. 99.	Diana Stolac (Rijeka)	Hrvatsko pomorsko nazivlje
13.	30. 3. 99.	Ranko Matasović	Nove metode dokazivanja
genetske srodnosti jezika
14.	6. 4. 99.	Josip Silić	Kategorija
neodređenosti/određenosti
15.	13. 4. 99.	Marko Samardžija	Razgovor o knjizi »Norme i
normiranje hrvatskoga
književnog jezika«
16.	20. 4. 99.	Ivo Pranjković	Predikacija i sintagmatika
17.	27. 4. 99.	Josip Lisac (Zadar)	Iz hrvatske jezične povijesti:
Jakov Pletikosa i Bogoslav
Šulek
18.	4. 5. 99.	Stjepan Damjanović —
Mate Križman	Predstavlanje knjige
»Litterarum studia«
Radoslava Katičića
19.	11. 5. 99.	Georg Holzer (Beč)	Problemi vanjskih i unutraš-
njih granica
južnoslavenskoga jezičnog
prostora
20.	18. 5. 99.	Miro Kačić	Predstavlanje knjige »Iz-Bo-
-sne k Europi« Krunoslava
Pranjića
21.	25. 5. 99.	Krunoslav Pranjić	Virtualnost dijakronijskih
stilema
22.	1. 6. 99.	Janneke Kalsbeek
(Amsterdam)	The Čakavian Dialect of
Orbanići near Žminj in Istria

Mirko Peti

**Međunarodna znanstvena konferencija
SLOVAČKO–HRVATSKI JEZIČNI I KNJIŽEVNI ODNOSI/
SLOVENSKO–CHORVÁTSKE JAZYKOVÉ A LITERÁRNE
VZT'AHY**

Bratislava, 22. — 23. travnja 1999.

U Bratislavi je 22. i 23. travnja 1999. godine održana međunarodna znanstvena konferencija »Slovačko–hrvatski jezični i književni odnosi« (Slovensko–chorvátске jazykové a literárne vzt'ahy). Domaćin konferencije bio je Filozofski fakultet Sveučilišta Komenskoga u Bratislavi, a organizator, pored Slovačkog savjeta Udruge slavenske uzajamnosti i Slovačko–hrvatskog društva u Bratislavi, Katedra slavenskih filologijā fakulteta–domaćina, unutar koje djeluje i studij hrvatskoga jezika. Predsjedatelj konferencije bio je doc. Emil Horák.

Konferencija je bila svojevrsni odraz stanja razvoja slovačko–hrvatskih odnosa, a posebno razvoja slovakistike u nas, te kroatistike u Slovačkoj. Nakon dolaska prvoga slovačkog lektora 1994. godine i pokretanja fakultativne nastave slovačkoga jezika i književnosti na studiju bohemistike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, 1997. godine pokrenut je redoviti četverogodišnji studij slovačkoga jezika i književnosti. Godinu dana kasnije izlazi dvojezični zbornik *Hrvatska/Slovačka — Povijesne i kulturne veze* (ur. Zrinka Kovačević), a u jubilarnoj je godini izašao i *Hrvatsko–slovački rječnik* Ferdinada Takača, koji je dugo ležao u rukopisu. U tom slijedu konferencija ima nezaobilazno mjesto, a održana je zahvaljujući tradiciji Filozofskoga fakulteta Sveučilišta Komenskoga da redovito organizira znanstvene konferencije posvećene bilateralnim jezičnim i književnim odnosima između slovačkog i nekog drugog jezika, odn. kulture.

Na konferenciji je izneseno 40 izlaganja, a sva su ona okupljena u zborniku koji je izašao nepunu godinu dana nakon konferencije (**Slovensko–chorvátске jazykové a literárne vzt'ahy**, Médium, Bratislava, 1999., 160 str.) s izuzetkom 7 referata, čiji autori nisu pravovremeno predali rukopis. Iako je bilo dosta kvalitetnih članaka, malo ih se bavilo temom konferencije u punom smislu, što je razumljivo s obzirom na činjenicu da je stručnjaka za oba područja zapravo relativno malo. Prije svega treba spomenuti referat Dubravke Sesar u kojem se konfrontira standardizacija hrvatskog i slovačkog jezika od početaka pismenosti do danas, zatim članak Emila Horáka o razlikama i sličnostima slovačkog i hrvatskog jezičnog purizma, referat Jána Jankoviča o slovačko–hrvatskoj književnoj suradnji za vrijeme II. svjetskog rata, te referat Pavla Žiga o razvoju slovačkog i hrvatskog leksika s aspekta povijesne gramatike, a u kojem on proširuje svoja ranija istraživanja na korpus hrvatskog jezika. Jezičnom se konfrontacijom bave i radovi Milvije Gulešić o hungarizmima u hrvatskom i slovačkom, te Radmile Horákové o lažnim parovima u slovačkom i hrvatskom jeziku. Referati Alice Kulihove i Branislava Chome posvećeni su percepciji Krležine kod Slovačka, što je omiljena tema slovačkih kroatista, a temelji se na mnogobrojnim i višestrukim prijevodima Krležina opusa. Nekoliko radova bavi se Hrvatima u Slovačkoj, odn. njihovim jezikom (Cvečko, Pokorné, Lončarić i Jo-

zić, Botík), dok su izlaganja Elene Melušove i Márije Kursarove posvećena nastavi slovačkog jezika u Hrvatskoj i hrvatskog u Slovačkoj. Nekoliko izlaganja približava nam povijesne ličnosti koje su ostavile traga u objema kulturama, kao što su Josip Andrić, Ivan Branislav Zoch, Pavol Jozef Šafárik, Vatroslav Jagić i nezaobilazni Bogoslav Šulek. Među izlaganjima našli su se i jedan politološki, te dva povijesna članka, koji su međutim bili dobar ilustrativan materijal za temu skupa. To se ipak ne može reći za izvještaj o radu Hrvatsko–slovačkog društva prijateljstva i slična izlaganja, budući da je konferencija bila unaprijed određena kao znanstveni skup.

Može se uputiti mala zamjerka samoj organizaciji održavanja. Razumljivo je da se na skupovima takve vrste, pogotovo kad su prvi, održi čak pet dugih pozdravnih govora, međutim puno više bi trebalo paziti na red i disciplinu karakterističnu za znanstvene skupove. Tek rijetki predsjedatelji pojedinih sesija striktno su pazili na vrijeme izlaganja i upozoravali izlagatelje na vremenski tjesnac, tako da su izlaganja često potrošila i vrijeme predviđeno za diskusiju, koja nakon toga ne bi ni bila održana. Upravo je (živa i aktualna) znanstvena diskusija najveća vrijednost znanstvenih skupova i daje im pravi smisao. Velik propust predsjedatelja jest i prilično žestoka i mučna rasprava o »pravom« autorstvu knjige o Šuleku pokojnoga Gostla, koju je izazvao kritički, ali argumentiran i vrlo taktičan osvrt Márije Dobríkove.

Ti mali propusti nisu nimalo umanjili uspjeh konferencije. Ostaje samo da zahvalimo slovačkim domaćinima, a hrvatskoj strani da što prije organizira uzvratni susret.

Siniša Habijanec

Dictionaries of Library Terminology: Selection, arrangement nad presentation of lexicographic material, International Conference

Ljubljana, Narodna in univerzitetna knjižnica, 28.–29. rujna, 2000.

Narodna in univerzitetna knjižnica iz Ljubljane održala je međunarodnu konferenciju Rječnici knjižničarske terminologije: odabir, slaganje i prikazivanje leksikografske građe.

Konferencija je dio višegodišnjeg projekta kojeg je pokrenula Narodna in univerzitetna knjižnica za izradu višejezičnog rječnika knjižničarske struke. Konferenciji su prisustvovali većinom sudionici projekta sa svojim izlaganjima. Izlagači su bili predstavnici svojih knjižnica, jezikoslovnih ustanova te sveučilišta iz Nizozemske, Velike Britanije, Islanda, Slovenije, Moldavije, Slovačke, Bugarske, Latvije, Njemačke, Mađarske i Češke.

Prisutnih je bilo 15 predavača, a konferenciju je pratilo oko 25 slušača: knjižničara, lingvisti, informatologa i slavista.

Gerhard J. A. Riesthuis iz Amsterdama je govorio o funkciji i oblicima specijalnih rječnika: je li njihova namjena propisati ili objasniti stručne termine.

David Bawden iz Londona održao je jedno od najzanimljivih izlaganja: ključni pojmovi njegova izlaganja su bili informacija i knjižnica. Uspio nam je pokazati da pojam informacija danas pokriva tako široko područje da je već gotovo postao prazni pojam. Također je ukazao da se knjižnice pomiču iz fizičkog u organizirani virtualni prostor.

Gudrun Karlsdottir iz Reykjavika nas je upoznala sa svojom malom zemljom i njenom borbom za izgrađivanje vlastite, islandske terminologije u kontekstu očuvanja svog kulturnog identiteta.

Ivan Kanič iz Ljubljane, spiritus movens cijelog projekta, govorio je o podatkovnim modelima za realizaciju slovenskog knjižničarskog terminološkog rječnika.

Primož Jakopin iz Instituta za slovenski jezik nam je kao jedan od autora prikazao »Odzadnji slovar slovenskega jezika« objavljene 1996. godine.

Polona Vilar sa katedre za knjižničarstvo je govorila o utjecaju engleskog jezika na slovensku knjižničarsku terminologiju.

Jože Kokole iz NUK-a održao je izlaganje o kontrastivnoj leksikologiji i predstavljanju sinonima u dvo— i višejezičnim rječnicima.

Urška Fabjan i Veronika Potočnik napravile su istraživanje među studentima o potrebama za terminološkim rječnikom knjižničarstva.

Jarmila Majerova iz Slovačke u svom je izlaganju istakla važnost prakse u izradi terminoloških rječnika.

Marjeta Humar iz SAZU govorila je o suvremenim tendencijama u slovenskoj leksikografiji.

Ponovo Ivan Kanič, ovaj puta sa prikazom slovenskog prijevoda međunarodnog knjižničarskog standarda za knjige (ISBD) sa aspekta knjižničarske terminologije.

Ana Maulina iz Latvije je govorila o novim dimenzijama terminologije knjižničnih znanosti. Tu je izneseno pitanje termina za nove medije. Ovdje se mogao čuti i podatak da su UNESCO i EZ godinu 2001. proglasili godinom evropskih jezika.

Monika München iz Heidelberga je prikazala novi višejezični rječnik termina katalogizacije koji je rad svjetske krovne knjižničarske ustanove — IFLA-e.

Agnes Feimer iz Budimpešte pokazala je strukturu tezaurusa knjižnice za Knjižničarstvo mađarskog Knjižničarskog instituta.

Jindich Pilar iz Nacionalne knjižnice u Pragu je iznio probleme pri stvaranju englesko-češke verzije višejezičnog terminološkog rječnika knjižničarstva. Češki stručnjaci također teže prevodenju engleskih termina, ali nam je kolega Pilar pokazao kako ustrajanje na potpunom prevodenju dovodi do komičnih sintagmi u jeziku.

Ilona Hegykózi iz Knjižnice Széchényi je podnijela izvještaj o pripremama i radu na višejezičnom rječniku.

U višejezični rječnik planira se uključiti i esperanto, premda nije jasno kako će se oblikovati stručni termini u takvom jeziku. S obzirom da je veći dio rada na rječniku već obavljen, nije za očekivati da će se uključiti i neki jezici za koje se čini da bi trebali biti prisutni.

Premalo pažnje je pridavano kontekstualizaciji knjižničarske terminologije. Čini se da je u nekim izlaganjima nedostajao utjecaj jezične prakse u pojedinim strukama. Također je bio zamjetan strah da će manji jezici biti anglizirani na tom području i odatle želja za izradom što većeg broja prevedenica u cilju zaštite vlastitog jezičnog i stručnog identiteta. Autorica ovog prikaza je, potaknuta time, poslala svoj tekst koji govori o važnosti terminoloških rječnika za manje jezike za zbornik sa konferencije.

Bez obzira na manje primjedbe koje se odnose isključivo na neka izlaganja, valja istaći odličnu organiziranost, u što ulazi i činjenica da su se stručnjaci iz 13 zemalja odazvali tom skupu. Skup je bio vrlo uspješan i, vjerujem, koristan svim sudionicima. Za sudionike, pa tako i autoricu ovog prikaza, to je bila izuzetna mogućnost komuniciranja sa mnogim stručnjacima iz raznih zemalja koji nailaze na sve sličnije probleme u susretu ne samo knjižničarstva i lingvistike.

Irena Kolbas